

БУДІВЕЛЬНА ЛИХОМАНКА НА КИЇВСЬКИХ СХИЛАХ

Всі фото В. Чешко

До Дня 75-х роковин Голодомору в Україні 22 листопада на території парку Вічної слави у Києві урочисто відкрили першу чергу грандіозного комплексу, присвяченого жертвам голодоморів 1932–1933 років.

Меморіал зводився авральними темпами, бо лише за три місяці до відкриття було затверджено навіть не проект, а передпроектні пропозиції. Грандіозне за масштабами будівництво розпочалося, не дивлячись на протести багатьох фахівців щодо місця розташування, співзвучності нового комплексу існуючим поряд пам'яткам і невизначеності багатьох деталей проекту навіть для його авторів. Вже декілька років обговорюється питання про визнання ділянки дніпровських схилів від моста Патона до Поштової площі національним надбанням і оголошення її комплексною пам'яткою природи, історії та архітектури, але схили

швидкими темпами продовжують забудовуватися багатоповерховими величезними спорудами.

Три місяці не вщухала робота. Затишний парк перетворився на суцільний будівельний майданчик, вірніше, великий котлован, де безперервно працювали сотні людей. Три місяці не знали спокою заповідні дніпровські схили. Вдень і вночі поруч з літописною церквою Спаса на Берестові і могилою Невідомого солдата перевертали землю десятки бульдозерів і екскаваторів, зрізаючи масивні шари ґрунту разом з корінням старих паркових дерев, у глибокі рови закладалися тисячі метрів труб, кабелів, арматури, у схил забивалися сотні паль, заливалися незліченні кубометри бетону.

З оборонних валів старої Печерської фортеці XVIII ст. поспіхом зривали багаторічний, завжди акуратно підстрижений, трав'яний шар, замість якого десятки людей

впродовж двох тижнів повзаючи валом, розгортали дорогі рулонні газони (такими ж рулонами пізніше вкрили всю незамощену територію парку). Так само вчинили і з декоративною тротуарною плиткою, якою зовсім недавно, під час останньої реконструкції Парку слави, було вимощено його численні алеї: щодня на майданчик під'їжджали нові й нові вантажівки з ящиками плитки зі справжнього граніту — вона зайняла місце зірваної тротуарної. За день до відкриття майбутній меморіал являв собою мішанину з безлічі машин (половина з них — персональні авто чиновників різного рангу), привезених, але ще не посаджених великих і малих дерев і кущів, ящиків з плиткою, штабелів згорнутих газонів, і — людей, що за будь-яку ціну повинні були завершити всі роботи до ранку 22 листопада.

У жодному разі не сумніваємося: пам'ять про страшні сторінки Голодомору українського народу повинна жити вічно в наших душах — у ті страшні роки ми, як і мільйони українців, втратили своїх близьких. Але ж ставлення людей до своєї історії вимірюється не розмірами споруджених меморіалів і не сумою коштів, витрачених на їхнє зведення. Справжня пам'ять тихо й тремтливо

живе у серцях, а не в помпезних спорудах, і зовсім не обов'язково ставити свою свічку пам'яті привселюдно.

Перша черга Меморіалу обійшлася державі у 134 млн грн., а весь комплекс, що простягнеться схилом аж до дніпрової набережної, лише за попередніми розрахунками, “потягне” на 750 млн грн. Та чи варто під час небаченої економічної кризи, наслідки якої сьогодні годі й передбачити, витратити такі непомірні кошти на великомасштабний проєкт, хай навіть і освячений найшляхетнішими намірами? Дорожчим є тільки проєкт Меморіалу жертв терактів 11 вересня у Нью-Йорку, але уряд США у зв'язку з фінансовою кризою призупинив всі роботи до 2012 року.

До речі, тисячі киян за велінням своїх сердець, а не в рамках офіційних урочистостей, прийшли 22 листопада на Михайлівську площу, де вже кілька років біля стіни Михайлівського монастиря стоїть скромний, але дуже вдалий за мистецьким і духовним вимірами, пам'ятник жертвам Голодомору 1932–33 рр. в Україні (саме його абриси стали символом ювілейних жалобних заходів). І кожен бажаючий міг, як і раніше, поставити біля його підніжжя свою жалобну свічку.

Пам'ятний знак, присвячений жертвам Голодомору 1932–33 рр. на Михайлівській площі

